

Société des produits de maïs SA
tegen
Administratie der douane en indirecte rechten

(verzoek om een prejudiciële beslissing,
ingediend door het Tribunal d'instance te Parijs, 1e arrondissement)

„Monetair compenserende bedragen voor uit maïs verkregen
produkten — gevolgen van ongeldigheid van een verordening”

Samenvatting

Prejudiciële vragen — Beoordeling van geldigheid — Ongeldigverklaring van verordening — Gevolgen — Analogische toepassing van artikel 174, tweede alinea, EEG-Verdrag — Beperking van gevolgen in tijd — Uitsluitende bevoegdheid Hof (EEG-Verdrag, artikelen 173, 174, tweede alinea, en 177)

Een arrest van het Hof, waarbij krachtens artikel 177 EEG-Verdrag de ongeldigheid wordt vastgesteld van een handeling van een instelling, inzonderheid van een verordening van de Raad of de Commissie, vormt, ofschoon rechtstreeks alleen tot de verwijzende rechter gericht, voor iedere andere rechter voldoende grond om die handeling als ongeldig te beschouwen met het oog op een door hem te geven beslissing.

Wanneer het Hof in het kader van de prejudiciële procedure van artikel 177, eerste alinea, sub b, de gevolgen van een ongeldigverklaring van een regelgevende handeling in de tijd kan beperken, vindt dit zijn rechtvaardiging in een uitlegging van artikel 174 van het Verdrag, die rekening houdt met de

noodzakelijke samenhang tussen de prejudiciële verwijzing en het in de artikelen 173, 174 en 176 van het Verdrag geregelde beroep tot nietigverklaring, welke de twee wegen vormen waarlangs de door het Verdrag voorziene wettigheidscontrole kan worden uitgeoefend. De mogelijkheid om, in het kader van artikel 173, dan wel in dat van artikel 177, de gevolgen van de ongeldigverklaring van een gemeenschapsverordening in de tijd te beperken, is een bevoegdheid die het Verdrag aan het Hof heeft toegekend in het belang van een eenvormige toepassing van het gemeenschapsrecht in de gehele Gemeenschap.

Wanneer dwingende redenen dit rechtvaardigen, is het Hof op grond van zijn beoordelingsvrijheid ingevolge artikel 174, tweede

alinea, bevoegd om in elk afzonderlijk geval concreet te bepalen, welke gevolgen van een nietigverklaarde regelgevende handeling in stand moeten blijven. Mitsdien staat het aan het Hof om, ingeval het gebruik maakt van de mogelijkheid om de gevolgen van een in het kader van artikel 177 vastgestelde ongeldigheid voor het verleden te beperken, te beslissen of, met betrekking tot deze beperking van de werking van zijn arrest in de tijd, een uitzondering kan worden gemaakt

ten gunste hetzij van de partij die het beroep bij de nationale rechter heeft ingesteld, hetzij van alle andere economische subjecten die vóór de ongeldigverklaring een zelfde actie hebben ondernomen, dan wel of, omgekeerd, ook voor economische subjecten die tijdig stappen ter waarborging van hun rechten hebben ondernomen, een enkel voor de toekomst werkende ongeldigverklaring een passend rechtsherstel vormt.

CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL
M. DARMON
van 14 november 1984 ¹

*Mijnheer de President,
mijne beren Rechters,*

1. Uit de prejudiciële vragen van het Tribunal d'instance te Parijs, waarover het Hof zich in deze zaak zal moeten uitspreken, blijkt eens te meer het belang en de weerklank van 's Hof's arresten van 15 oktober 1980 en met name van het arrest-Roquette (de zogenoemde mais-zaken: 4/79, Providence agricole de la Champagne; 109/79, Maïseries de Beauce; en 145/79, Roquette Frères, Jurispr. 1980, blz. 2823, 2883 en 2917, met conclusie van advocaat-generaal Mayras, *ibid.*, blz. 2855).

In laatstgenoemde zaak had het Tribunal d'instance te Rijsel bij vonnis van 29 juni 1979 zeven prejudiciële zaken aan het Hof voorgelegd. In de eerste zes vragen werd indirecte de geldigheid aan de orde gesteld van verordening (EEG) nr. 652/76 van de Commissie van 24 maart 1976 houdende wijziging van de monetair compenserende bedra-

gen naar aanleiding van de ontwikkeling van de wisselkoersen van de Franse frank.

In die zaak verklaarde het Hof voor recht:

- „1) Verordening nr. 652/76... is ongeldig
- voor zover daarbij de compenserende bedragen voor maiszetmeel zijn vastgesteld op een andere grondslag dan die van de interventieprijs van mais, verminderd met de restitutie bij de productie van zetmeel;
  - ...
  - voor zover daarbij de compenserende bedragen voor de verschillende, bij de verwerking van een bepaalde hoeveelheid van een zelfde basisprodukt, zoals mais of tarwe, in een bepaalde produktieketen verkregen produkten, zijn vastgesteld op een aanzienlijk hoger niveau dan het compenserende bedrag voor die bepaalde hoeveelheid van het basisprodukt;
  - ...

¹ — Vertaald uit het Frans.